

Michael Connelly

Twee soorten waarheid

Een onopgeloste zaak laat Harry Bosch niet los –
wat is er echt gebeurd?

ISBN 978-90-225-8351-7

ISBN 978-94-023-1085-6 (e-book)

NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Two Kinds of Truth*

Vertaling: David Orthel en Ans van der Graaff

Omslagontwerp: Johannes Wiebel | Punchdesign, München

Omslagbeeld: © Shutterstock

Zetwerk: Mat-Zet bv, Soest

© 2017 Hieronymus, Inc.

© 2018 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor Heather Rizzo
Bedankt voor de titel en al het andere.*

Deel 1

CAPPERS

1

Bosch zat in cel 3 van de oude gevangenis in San Fernando het dossier van Esme Tavares door te nemen toen hij een sms'je ontving van Bella Lourdes in de onderzoekerskamer aan de overkant van de weg.

LAPD en iemand van OvJ naar je op weg. Trevino heeft ze verteld waar je zit.

Bosch zat waar hij aan het begin van de week meestal zat: aan zijn geïmproviseerde bureau, een houten deur die hij had geleend van Openbare Werken en op twee stapels dossierdozen had gelegd. Nadat hij Lourdes een bedankje had gestuurd opende hij de memo-app op zijn telefoon en zette hij de opnamefunctie aan. Hij legde de telefoon met het scherm omlaag op het bureau en bedekte hem gedeeltelijk met een dossiermap uit de Tavares-doos. Voor de zekerheid. Hij had geen idee waarom er op een maandagochtend mensen van het kantoor van de officier van justitie en zijn oude politiebureau naar hem toe kwamen. Niemand had hem gebeld om hem over dat bezoek in te lichten, maar eerlijk gezegd had hij ook zo goed als geen bereik binnen de tralies van de cel. Hij wist echter ook dat zo'n verrassingsbezoek vaak een tactische zet was. De verhouding tussen Bosch en het LAPD was sinds zijn gedwongen pensionering drie jaar geleden op z'n zachtst gezegd gespannen en zijn advocaat had er bij hem op aange-

drongen zichzelf te beschermen door te zorgen dat hij bewijs had van elke interactie met het bureau.

Terwijl hij op hen wachtte, ging hij verder met het dossier dat hij onder handen had. Hij nam verklaringen door die waren afgenomen in de week nadat Tavares was verdwenen. Hij had ze eerder gelezen, maar hij geloofde dat de dossiers vaak het geheim bevatten waarmee een cold case opgelost kon worden. Alles zat erin; je hoefde het alleen maar te vinden. Een afwijking van de logica, een verborgen aanwijzing, een tegenstrijdige verklaring, een handgeschreven notitie van een rechercheur in de kantlijn van een rapport... al die dingen hadden Bosch geholpen zaken op te lossen in een carrière die nu al veertig jaar duurde.

Er waren drie dozen over de zaak-Tavares. Officieel was het een vermissingszaak, maar in de loop van vijftien jaar was de stapel dossiermappen bijna een meter hoog geworden. Hij was namelijk alleen maar als zodanig geclassificeerd omdat er nooit een lichaam was gevonden.

Toen Bosch bij het San Fernando Police Department terechtkwam om op vrijwillige basis zijn vaardigheden in te zetten bij de aanpak van cold cases, had hij commissaris Anthony Valdez gevraagd waar hij moest beginnen. De commissaris, die al vijftientig jaar op het bureau werkte, had hem gezegd met de zaak van Esmerelda Tavares te beginnen. Die had Valdez als rechercheur erg beziggehouden, maar als politiecommissaris kon hij er onvoldoende tijd aan besteden.

In de twee jaar dat hij nu parttime in San Fernando werkte, had Bosch diverse zaken heropend en er meer dan tien afgesloten, waaronder meervoudige verkrachtingen en moordzaken. Maar als hij er eens een uurtje overhield om de dossierdozen door te kijken, keerde hij altijd terug naar Esme Tavares. Hij begon er zelf ook door geobserveerd te raken. Een jonge moeder die spoorloos was verdwenen en haar slapende baby in zijn wiegje had achtergelaten. Het mocht dan als vermissingszaak zijn aangemerkt, maar Bosch hoefde niet eens de eerste doos door te nemen om te beseffen wat de commissaris en ie-

dere rechercheur voor hem ook hadden beseft. Er was waarschijnlijk sprake van vuil spel. Esmé Tavares was niet alleen vermist. Ze was dood.

Bosch hoorde de stalen deur van de gevangenis openzwaaien en er klonken voetstappen op de betonnen vloer van de gang voor de drie groepscellen. Hij keek door de tralies en was verbaasd over wie hij daar zag staan.

‘Hallo, Harry.’

Het was zijn voormalige partner Lucia Soto, samen met twee mannen in pak die Bosch niet kende. Hij was meteen op zijn hoede omdat Soto hem niet had laten weten dat ze kwamen. Het was drie kwartier rijden van het hoofdkwartier van het LAPD en het kantoor van de Ovj ten zuiden van San Fernando. Dat was tijd genoeg om hem een sms’je te sturen met: ‘Harry, we komen naar je toe.’ Maar dat had ze niet gedaan, dus vermoedde hij dat de twee mannen haar dat hadden verboden.

‘Lucia, dat is lang geleden,’ zei Bosch. ‘Hoe gaat het met je, partner?’

Het zag ernaar uit dat ze geen van drieën zin hadden om Bosch’ cel binnen te stappen, ook al werd die niet meer als zodanig gebruikt. Hij stond op, griste handig zijn telefoon onder de dossiers op het bureau uit en stopte hem met het schermpje naar zich toe gedraaid in zijn borstzak. Hij liep naar de tralies en stak zijn hand erdoorheen. Hoewel Soto en hij de afgelopen jaren wel contact hadden gehad via de telefoon en sms’jes, had hij haar niet meer gezien. Ze was veranderd. Ze was afgevallen, zag er afgetobd en moe uit en haar donkere ogen stonden bezorgd. In plaats van hem gewoon een hand te geven kneep ze er stevig in. Hij beschouwde dat als een boodschap: wees op je hoede.

Bosch had al snel door wie van de mannen wie was. Beiden waren begin veertig en droegen pakken die zeer waarschijnlijk van Men’s Wearhouse kwamen. Maar het krijtstreppak van de man links vertoonde van binnenuit slijtage. Bosch wist dat dat betekende dat hij een schouderholster onder het jasje droeg en dat de stof beschadigd

raakte door de harde rand van de slede van zijn wapen. Bosch vermoedde dat de zijden voering al aardig versleten was. Over een half jaar kon hij het pak weggooien.

‘Bob Tapscott,’ zei hij. ‘Ik ben Lucky Lucy’s huidige partner.’

Tapscott was zwart en Bosch vroeg zich af of hij familie was van Horace Tapscott, de overleden muzikant uit South L.A. die van groot belang was geweest voor het behoud van de jazz-identiteit van de gemeenschap.

‘En ik ben Alex Kennedy, van het kantoor van de officier van justitie,’ zei de tweede man. ‘We zouden graag met u praten, als u een paar minuten de tijd hebt.’

‘Eh, ja hoor,’ zei Bosch. ‘Kom binnen.’

Hij gebaarde naar de voormalige cel, die enkele stalen kasten met dossiers bevatte. Er stond ook nog een lange bank uit de tijd dat dit de dronkenmanscel was geweest. Daar had Bosch dossiermappen op liggen van verschillende zaken die hij wilde bekijken. Hij begon ze op te stapelen om ruimte te maken voor zijn bezoekers, al was hij er vrij zeker van dat ze niet zouden gaan zitten.

‘Nou, we hebben met hoofdinspecteur Trevino gesproken en hij zei dat we het commandocentrum in het bureau mochten gebruiken,’ zei Tapscott. ‘Dat is comfortabeler. Hebt u daar bezwaar tegen?’

‘Nee hoor, als de hoofdinspecteur dat niet heeft,’ zei Bosch. ‘Waar gaat dit eigenlijk over?’

‘Preston Borders,’ zei Soto.

Bosch liep naar de open deur van de cel. De naam maakte dat zijn pas even haperde.

‘Laten we wachten tot we in het commandocentrum zijn,’ zei Kennedy snel. ‘Dan praten we daar wel.’

Soto wierp Bosch een blik toe die leek te zeggen dat ze in deze zaak bij Kennedy onder de duim zat. Hij pakte zijn sleutels en het hangslot van het bureau, stapte de cel uit en schoof de stalen traliedeuren met een luide dreun dicht. De sleutel van de cel was al lang geleden verdwenen, dus Bosch haalde een ketting door de tralies heen en bevestigde het hangslot eraan.

Ze verlieten de oude gevangenis en liepen over het erf van Openbare Werken naar First Street. Terwijl ze wachtten tot ze konden oversteken haalde Bosch nonchalant zijn telefoon uit zijn zak en controleerde hij zijn berichtjes. Hij had voor het bezoek van het drietal niets van Soto of iemand anders ontvangen. Hij liet de opnamefunctie aanstaan en stopte de telefoon terug.

Soto begon te praten, maar niet over de zaak waarvoor ze naar San Fernando was gekomen. 'Is dat echt je kantoor, Harry?' vroeg ze. 'Ik bedoel, hebben ze je in een cel gestopt?'

'Yep,' zei Bosch. 'Dat was de dronkenmanscel en soms denk ik dat ik nog steeds de kots ruik als ik 's morgens de deur opendoe. Het schijnt dat zich daar door de jaren heen vijf of zes man hebben opgehangen. Ze zeggen dat het er spookt. Maar ze bewaren er de cold-case-dossiers, dus doe ik er mijn werk. In de andere twee cellen bewaren ze oude bewijsdozen, dus ik heb alles bij de hand. En ik word zelden lastiggevallen.'

Hij hoopte dat zijn bezoekers begrepen wat hij met dat laatste zinnetje bedoelde.

'Dus ze hebben geen gevangenis meer?' vroeg Soto. 'Moeten ze arrestanten naar Van Nuys brengen?'

Bosch wees naar het politiebureau aan de overkant van de straat waarheen ze op weg waren.

'Alleen de vrouwen gaan naar Van Nuys,' zei hij. 'Voor de mannen hebben we hier wel een gevangenis. In het bureau. Heel moderne eenpersoonscellen. Ik ben er zelfs een paar keer blijven slapen. Veel prettiger dan de slaapkamer in het Police Administration Building, waar iedereen ligt te snurken.'

Ze keek hem aan alsof ze wilde zeggen dat hij wel veranderd was als hij bereid was in een gevangenscel te slapen.

Hij knipoogde naar haar. 'Ik kan overal werken,' zei hij, 'en overal slapen.'

Toen het verkeer even afnam, staken ze over naar het politiebureau en gingen ze door de voordeur naar binnen. De onderzoekerskamer had een directe toegang aan de rechterkant. Bosch opende de

deur met een keycard en hield hem open voor de anderen.

De onderzoekerskamer was niet groter dan een garage voor één auto. In het midden stonden drie bureaus dicht bij elkaar. Ze behoorden toe aan de drie fulltime onderzoekers: Danny Sisto, de recent tot onderzoeker gepromoveerde Oscar Luzon en Bella Lourdes, die pas twee maanden terug was van langdurig ziekteverlof nadat ze gewond was geraakt tijdens het werk. Tegen de muren stonden dossierkasten, een radio-oplader, een koffiezetapparaat en een printer onder mededelingenborden vol werkschema's en aankondigingen van het bureau. Er hingen ook talrijke vermist- en gezochtposters, inclusief een aantal foto's van Esme Tavares die de afgelopen vijftien jaar waren uitgegeven.

Hoog aan de muur hing een poster met de iconische Disney-eenden Kwik, Kwek en Kwak, de bijnamen die de drie onderzoekers die aan de bureaus werkten met trots droegen. Het kantoor van hoofdinspecteur Trevino was links en het commandocentrum links. Een andere kamer werd onderverhuurd aan de schouwarts en was in gebruik bij twee van zijn onderzoekers, wier werkgebied de hele San Fernando Valley en wat plaatsen ten noorden ervan bestreek.

De drie onderzoekers zaten ieder op hun werkplek. Ze hadden onlangs een grote bende van buiten de stad opgerold die zich bezighield met autodiefstal; de advocaat van een van de verdachten had hen toen spottend Kwik, Kwek en Kwak genoemd. Zelf beschouwden ze die groepsnaam als een ereteken.

Bosch zag Lourdes om het scheidingswandje van haar bureau heen kijken en knikte haar toe als dank voor haar waarschuwing. Het was ook een teken dat alles tot dusver in orde was.

Bosch ging de bezoekers voor naar het commandocentrum. Het was een grote, geluiddichte kamer met whiteboards en flatscreenschermen. In het midden stond een vergadertafel met acht leren stoelen eromheen. De kamer was ontworpen als commandopost voor grootscheepse onderzoeken, taskforce-operaties en het coördineren van acties bij algemene noodsituaties zoals aardbevingen en rellen. Dergelijke incidenten kwamen echter zelden voor en de kamer werd

voornamelijk gebruikt om er gezamenlijk te lunchen, omdat de grote tafel en de comfortabele stoelen zich daar uitstekend voor leenden. Er hing een sterke geur van Mexicaans eten in de kamer. De eigenaar van Magaly's Tamales aan Maclay Avenue bracht vaak gratis eten voor de manschappen, dat gewoonlijk in het commandocentrum werd genuttigd.

'Ga zitten,' zei Bosch.

Tapscott en Soto gingen aan de ene kant van de tafel zitten, Kennedy liep eromheen en nam tegenover hen plaats. Bosch pakte een stoel aan het uiteinde van de tafel, zodat hij zicht had op alle drie de bezoekers.

'Wat is er nou aan de hand?' vroeg hij.

'Laten we ons eerst fatsoenlijk voorstellen,' begon Kennedy. 'U kent natuurlijk rechercheur Soto van uw werk bij de eenheid Cold Cases. En u hebt net kennisgemaakt met rechercheur Tapscott. Ze werken met me samen aan een herbeoordeling van een moordzaak die u bijna dertig jaar geleden hebt behandeld.'

'Preston Borders,' zei Bosch. 'Hoe is het met Preston? De laatste keer dat ik het nakeek zat hij nog steeds in de dodencel in San Quentin.'

'Daar zit hij nog.'

'Waarom bekijken jullie deze zaak dan?'

Kennedy had zijn stoel dicht bij de tafel getrokken en zat met zijn armen over elkaar en zijn ellebogen op de tafel. Hij trommelde met de vingers van zijn linkerhand alsof hij over het antwoord op Bosch' vraag nadacht, al was het volkomen duidelijk dat alles aan dit verrassingsbezoek weldoordacht was.

'Ik ben toegewezen aan de Conviction Integrity Unit, die de juistheid van veroordelingen beoordeelt,' zei Kennedy. 'U hebt er vast wel van gehoord. Ik roep bij sommige van de zaken waaraan ik werk de hulp in van de rechercheurs Tapscott en Soto vanwege hun vaardigheden met cold cases.'

Bosch wist dat de CIU pas na zijn vertrek bij het LAPD was opgericht om een belofte na te komen die was gedaan tijdens een verhitte

verkiezingscampagne, waarin het controleren van de politie een heftig discussiepunt was geweest. De nieuwgekozen OvJ – Tak Kobayashi – had beloofd een eenheid te zullen vormen die de schijnbare vloedgolf van zaken zou aanpakken. Daarbij had de toepassing van nieuwe forensische technieken geleid tot honderden vrijlatingen van gevangenen, verspreid over het hele land. Er werd niet alleen nieuwe wetenschap toegepast, ook oude wetenschap die ooit als onbetwistbaar werd beschouwd, werd ontkracht en voor onschuldigen werden de gevangenisdeuren opengezet.

Zodra Kennedy vertelde wat zijn taak was, begreep Bosch hoe het in elkaar zat en wist hij wat er aan de hand was. Borders, de man van wie werd vermoed dat hij drie vrouwen had vermoord, maar die voor slechts één moord was veroordeeld, deed na bijna dertig jaar in de dodencel een laatste gooi naar de vrijheid.

‘Dat meen je toch zeker niet, hè?’ zei Bosch. ‘Borders? Serieus? Bekijken jullie zijn zaak echt opnieuw?’

Hij keek van Kennedy naar zijn oude partner Soto en voelde zich gruwelijk verraden.

‘Lucia?’ zei hij.

‘Harry,’ zei ze. ‘Je moet hier echt naar luisteren.’

2

Bosch had het gevoel dat de muren op hem afkwamen. Hij meende Borders voorgoed achter de tralies te hebben gezet. Hij rekende er niet op dat de sadistische verkrachter en moordenaar ooit de spuit zou krijgen, maar de dodencel was een hel op zich, erger dan welke straf ook die je te midden van andere gevangenen onderging. Borders verdiende dat isolement. Hij was als zesentwintigjarige naar San Quentin gegaan. Volgens Bosch betekende dat ruim vijftig jaar eenzame opsluiting. Hij mocht van geluk spreken als het minder werd. In de dodencellen in Californië stierven meer mensen door zelfmoord dan door de spuit.

‘Het is niet zo eenvoudig als u denkt,’ zei Kennedy.

‘O, echt?’ zei Bosch. ‘Leg me dat eens uit.’

‘De CIU heeft de plicht alle legitieme verzoekschriften in behandeling te nemen. Ons heroverwegingsproces is de eerste fase en vindt intern plaats, voordat de zaken naar het LAPD of andere politiedistricten gaan. Als een zaak een bepaalde mate van zorg oproept, zetten we de volgende stap en schakelen we de politie in om een zorgvuldig onderzoek uit te voeren.’

‘En dan moet iedereen natuurlijk geheimhouding zweren.’

Bosch keek naar Soto toen hij dat zei. Ze wendde haar blik af.

‘Absoluut,’ zei Kennedy.

‘Ik weet niet met wat voor bewijzen Borders of zijn advocaat zijn komen aanzetten, maar het is kul,’ zei Bosch. ‘Hij heeft Danielle

Skyler wel degelijk vermoord, dus het is gewoon bedrog.’

Kennedy reageerde niet, maar Bosch zag aan zijn blik dat de man verbaasd was dat hij zich de naam van het slachtoffer nog herinnerde.

‘Inderdaad,’ zei Bosch. ‘Na dertig jaar weet ik nog steeds hoe ze heette,’ zei Bosch. ‘Ik herinner me ook nog Donna Timmons en Vicky Novotney, de twee slachtoffers over wie uw kantoor zei dat we niet genoeg bewijs hadden om hem ervoor aan te klagen. Vielen zij onder het zorgvuldige onderzoek dat jullie uitvoerden?’

‘Harry,’ zei Soto in een poging hem te kalmeren.

‘Borders heeft geen nieuw bewijs ingebracht,’ zei Kennedy. ‘Dat was er al.’

Dat voelde als een stomp in Harry’s maag. Hij wist dat Kennedy het over het fysieke bewijs in de zaak had. De man impliceerde dat er bewijs van de plaats delict of elders was dat Borders vrijpleitte. Daarmee impliceerde hij bovendien incompetentie of – erger nog – een ambtsmisdrijf van Bosch’ kant, namelijk dat Bosch bewijsmateriaal over het hoofd had gezien of opzettelijk had achtergehouden.

‘Waar hebben we het precies over?’ vroeg hij.

‘DNA,’ zei Kennedy. ‘Daar werd in ’88 bij de oorspronkelijke zaak niet naar gekeken. Borders werd vervolgd voordat het gebruik van DNA in Californië werd toegestaan in rechtszaken. Dat werd pas een jaar later geïntroduceerd en geaccepteerd door een rechtbank in Ventura en nog een jaar later in L.A. County.’

‘We hadden geen DNA nodig,’ zei Bosch. ‘De eigendommen van het slachtoffer lagen verborgen in Borders’ appartement.’

Kennedy knikte Soto toe.

‘We zijn naar het bewijsdepot gegaan en hebben de doos opengemaakt,’ zei ze. ‘Je weet hoe het gaat. We hebben de kleren van het slachtoffer naar het lab gebracht en ze hebben een serologieverslag opgesteld.’

‘Dat hebben ze dertig jaar geleden ook gedaan,’ zei Bosch. ‘Maar toen keken ze naar genetische bloedgroepmarkers in plaats van naar DNA. En ze hadden niets gevonden. Je gaat me niet vertellen dat...’

‘Ze hebben sperma gevonden,’ zei Kennedy. ‘Het was een mini-

male hoeveelheid, maar deze keer vonden ze het wel. Het proces is natuurlijk veel geavanceerder dan ten tijde van die moord. En het sperma was niet van Borders.’

Bosch schudde zijn hoofd.

‘Oké, ik hap wel,’ zei hij. ‘Van wie was het?’

‘Een verkrachter genaamd Lucas John Olmer,’ zei Soto.

Bosch had nog nooit van Olmer gehoord. Hij dacht na, zocht naar het bedrog, de doorgestoken kaart, maar overwoog geen moment dat hij het misschien mis had gehad toen hij Borders in de boeien sloeg.

‘Olmer zit zeker in San Quentin, of niet?’ zei hij. ‘Deze hele zaak is louter be...’

‘Nee, daar zit hij niet,’ zei Tapscott. ‘Hij is dood.’

‘Kom op, Harry,’ voegde Soto daaraan toe. ‘We zijn echt niet naar deze uitkomst op zoek gegaan. Olmer heeft nooit in San Quentin gezeten. Hij is in 2015 in Corcoran overleden en heeft Borders nooit gekend.’

‘We hebben het van alle kanten gecontroleerd,’ zei Tapscott. ‘De gevangenis staan 450 kilometer uit elkaar, ze kenden elkaar niet en hebben nooit contact met elkaar gehad. Zo is het nou eenmaal.’

Er klonk een zekere zelfvoldaanheid door in de manier waarop Tapscott dat zei, waardoor Bosch de aandrang voelde hem op zijn gezicht te slaan.

Soto wist waardoor haar voormalige partner getriggerd werd en legde een hand op Bosch’ arm. ‘Harry, het is niet jouw schuld,’ zei ze. ‘Dit is iets van het lab. Alle verslagen liggen er. Je hebt gelijk... ze hebben toen niets gevonden. Ze hebben het gemist.’

Bosch keek haar aan en trok zijn arm los. ‘Geloof je dat echt?’ vroeg hij. ‘Want ik geloof het niet. Op de een of andere manier zit Borders hierachter. Dat weet ik zeker.’

‘Hoe dan, Harry? We hebben gezocht naar de doorgestoken kaart.’

‘Wie heeft de doos sinds de rechtszaak nog opengemaakt?’

‘Niemand. Jij was de laatste. De oorspronkelijke zegels waren nog intact, met jouw handtekening en de datum erop. Laat hem het filmpje zien.’

Ze knikte naar Tapscott, die zijn telefoon tevoorschijn haalde en een video opende. Hij draaide het schermpje naar Bosch.

‘Dit is bij Piper Tech,’ zei hij.

Piper Tech was een groot complex in de binnenstad, waar het bewijsdepot van het LAPD gevestigd was, evenals de afdeling vingerafdrukken en de helikoptereenheid, die het dak ter grootte van een voetbalveld als heliport gebruikte. Bosch wist dat er een streng integriteitsprotocol heerste in het bewijsdepot. Agenten moesten hun politie-identificatie overleggen en hun vingerafdrukken laten controleren voordat ze toegang kregen tot het bewijsmateriaal van een zaak. De dozen werden geopend in een ruimte waar vierentwintig uur per dag bewakingscamera’s draaiden. Maar deze video had Tapscott zelf opgenomen met zijn telefoon.

‘Dit was niet de eerste keer dat het CIU daar was, dus we hebben ons eigen protocol,’ zei Tapscott. ‘Een van ons opent de doos, de ander neemt alles op. Het doet er niet toe dat ze daar hun eigen camera’s hebben. En zoals je kunt zien is er geen enkel zegel verbroken. Er is niet mee geknoeid.’

Op het filmpje hield Soto de doos omhoog voor de camera, zodat je kon zien dat alle zijden en naden intact waren. De naden waren verzegeld met de oude labels die in de jaren ’80 werden gebruikt. De afgelopen decennia gebruikte het LAPD rood bewijstape dat brak en scheurde als je het los probeerde te maken. In 1988 gebruikten ze nog witte rechthoekige stickers met LAPD ANALYZED EVIDENCE erop gedrukt om de dozen te verzegelen. Met op die stickers een handtekening en datum. Soto bewoog de doos nogal verveeld en Bosch maakte daaruit op dat ze dacht dat ze hun tijd verspilden. Tot dat moment stond ze in elk geval nog aan Bosch’ kant.

Tapscott zoomde in op de zegels op de bovennaad van de doos. Bosch kon zijn eigen handtekening en de datum, 9 september 1988, op de middelste sticker duidelijk zien. Hij wist dat de datum aangaf dat de doos was verzegeld na afloop van de rechtszaak. Bosch had het bewijsmateriaal teruggebracht, de doos verzegeld en die toen in het bewijsdepot achtergelaten voor het geval er beroep zou worden aan-